

**UCHWAŁA NR LV/.../2022
RADY GMINY LUBIEWO**

z dnia 24 listopada 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lubiewo na lata
2023 -2025**

Na podstawie art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r., poz. 559, 583, 1005, 1079, 1561 z późn. zm.), Rada Gminy w Lubiewie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lubiewo na lata 2023–2025 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiewo.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2023 roku.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak

Załącznik do uchwały Nr LV/.../2022
Rady Gminy Lubiewo
z dnia 24 listopada 2022 r.

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
DLA GMINY LUBIEWO
NA LATA 2023 - 2025**

Wstęp

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez wątplenia należy zaklasyfikować ją do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Takiego, które prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, a w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń czy zabójstw.

Do lepszego rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie konieczne jest jej zdefiniowanie. W niektórych przypadkach przejawy są tak jednoznaczne, że nie pozostawiają żadnych wątpliwości, w innych, bardziej złożonych, niezbędne jest określenie możliwie jasnych kryteriów oceny.

Według definicji zawartej w art. 2 pkt. 2 ustawy z dnia 29.05.2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz.1249) **przemoc** to:

„Jednorazowe albo powtarzające się umyślne działania lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób wymienionych w pkt. 1 (członek rodziny – osoba najbliższa w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 06.06.1997 r. – Kodeks karny Dz.U. z 2022 r. poz.1375, 1855), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą”

Przemoc jest przestępstwem. W zależności od tego, czy się powtarza, jest ścigana z różnych artykułów Kodeksu karnego. Jeżeli przemoc ma charakter ciągły, zostanie zakwalifikowana jako przestępstwo znęcania się nad rodziną z art. 207 Kodeksu karnego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1138).

Artykuł 207 Kodeksu karnego stanowi:

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny i fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do 5 lat.

§ 2. Jeżeli czyn określony w §1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do 10 lat.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w §1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12".

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

Przemoc fizyczna – jest to takie zachowanie wbrew woli ofiary, którego intencją jest sprawienie jej fizycznego bólu, uszkodzenie jej ciała a także pogorszenie jej stanu zdrowia lub pozbawienie ją życia. Można tu wyróżnić takie rodzaje zachowań jak: policzkowanie, popychanie, obezwładnienie, kopanie, duszenie, szczypanie, bicie pięścią, otwartą ręką lub przedmiotami.

Przemoc psychiczna – jest to działanie wykorzystujące psychologiczne mechanizmy, np. poniżanie, zawstydzanie, wyśmiewanie, upokarzanie, ciągłe krytykowanie czy kontrolowanie a także ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi.

Przemoc seksualna – są to takie zachowania jak: zgwałcenie oraz różne jego formy, kazirodztwo, ekshibicjonizm, zmuszanie do prostytucji, oglądania pornografii lub do przyglądania się stosunkom seksualnym.

Przemoc ekonomiczna – polega na znacznym uzależnieniu finansowym od sprawcy. Sprawca uniemożliwia ofierze podjęcie pracy, zaciąga kredyty i zmusza do zaciągania pożyczek wbrew woli odbiera zarobione pieniądze, nie zaspokaja podstawowych potrzeb rodziny.

Zaniedbanie – można określić jako ciągłe niezaspokojone podstawowych potrzeb emocjonalnych i fizycznych. O zjawisku zaniedbania często mówi się w odniesieniu do dzieci. Matka prowadząca niehigieniczny tryb życia w okresie ciąży tak naprawdę rozpoczyna zaniedbanie swojego dziecka. Zaniedbanie jest także uniemożliwienie dziecku prawidłowej sytuacji poznawczej mimo zaspokojenia potrzeb fizycznych, biologicznych.

Zaniedbanie wobec dziecka to zatem brak dbałości, troski o nie, nie branie pod uwagę jego interesów. Bywa, że wynika to z braku odpowiedniej wiedzy o potrzebach dziecka lub braku możliwości ich zaspokojenia.

Przemoc w rodzinie ma tragiczne konsekwencje. Prowadzi nie tylko do uszkodzeń ciała ofiary, ale także do zaburzeń emocjonalnych oraz zaburzeń w sposobie, w jaki postrzega ona sama siebie, sprawcę oraz innych ludzi. Narastanie zjawiska przemocy w rodzinie wymaga niezwłocznego podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Lubiewo ma charakter długofalowy. Działania Programu obejmują lata 2023- 2025. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej zadania Programu mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

I. Analiza problemów społecznych na terenie Gminy Lubiewo

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych w gminie z uwzględnieniem problemu przemocy w rodzinie.

Na dzień 30 września 2022 Gmina Lubiewo liczy 6074 mieszkańców, w tym 2999 kobiet i 3075 mężczyzn.

Na dzień 31 sierpnia 2022 r. liczba osób bezrobotnych w gminie zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Tucholi wynosiła 181, z czego jedynie 44 osoby pobierały zasiłek dla bezrobotnych.

Z danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie wynika, że w latach 2020 - 2022 spadała liczba osób korzystających z pomocy. W roku 2020 było to 127 rodzin (tj. 411 osób w rodzinach), w roku 2021—110 rodzin (tj. 327 osób w rodzinach). Na dzień 06.11.2022 r. liczba korzystających z pomocy tutaj OPS to 86 rodzin (tj. 263 osoby w rodzinach).

Z danych Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wynika, że w latach 2020 - 2022 do Komisji łącznie wpłynęło 14 wniosków o leczenie odwykowe z alkoholizmu.

Tabela poniżej przedstawia liczbę osób korzystających z Punktu Pomocy Rodzinie w Lubiewie i w Bysławiu.

Tabela nr. 1 Liczba osób korzystających z porad psychologicznych oraz porad psychologiczno – terapeutycznych w latach 2020 - 2022

Rok	2020	2021	2022 (do czerwca br.)
Porady psychologiczne	103	124	62

	Ilość udzielonych porad	218	239	120
Porady psychologiczno terapeutyczne	Liczba osób korzystających	30	44.	26.
	Liczba udzielonych porad	179	182	82

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Lubiewie.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie realizuje profesjonalne programy profilaktyczne kierowane do uczniów szkół podstawowych z terenu Gminy Lubiewo. W poszczególnych latach przedstawia się to następująco:

2020

- a) realizacja programów profilaktycznych „Spójrz inaczej” dla dzieci i rodziców w Szkole Podstawowej w Lubiewie i Bysławiu (8 nauczycieli przeprowadziło 133 h);
- b) realizacja zajęć rozwijających kompetencje społeczno-emocjonalne w Szkole Podstawowej w Lubiewie i Bysławiu (2 pedagogów szkolnych 32h);
prowadzenie integracji sensorycznej (realizacja zajęć - terapii metodą Integracji Sensorycznej, realizator - 1 terapeuta Szkoły Podstawowej w Bysławiu – 30 h),
- c) realizacja programów profilaktyki w szkołach na terenie gminy:
  - działania profilaktyczne w Bysławiu I-VIII SP,
  - program profilaktyczny w SP w Bysławiu „NIEzgoda, czyli kiedy warto powiedzieć NIE!” kl. V,
  - programy profilaktyczne w SP w Lubiewie: „Ja, otoczenie i telefon” – kl. V; „Uzależnienia – same zmartwienia” – kl. 0-III; „Dzieci bezpieczne w sieci” (harcerze 14 osób kl. IV-VIII); „Weekend ze sportem” 50 osób kl. VII,
  - program profilaktyczny „Jacy jesteśmy – w salonie, na podwórku, w szkole?” w SP w Bysławiu,
- d) propagowanie pozytywnych wzorców przez wspieranie imprez i akcji promujących trzeźwy styl życia
  - dofinansowanie projektu „W świecie nauki” dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich,
  - dofinansowanie zajęć szachowych, korekcyjnych;
- e) tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych - z powodu pandemii brak wyjazdu na kolonie, dofinansowanie gier edukacyjnych (zamiast wyjazdu);

f) opracowanie przez uczniów plakatów, ankiet i rozpropagowanie ich wśród społeczności Szkół Podstawowych w Lubiewie i Bysławiu, rodziców uczniów.
Z powodu pandemii brak wyjazdu na kolonie.

2021

- a) realizacja programów profilaktycznych „Spójrz inaczej” dla dzieci i rodziców w Szkole Podstawowej w Lubiewie i Bysławiu (5 nauczycieli przeprowadziło 142 h);
- b) prowadzenie integracji sensorycznej (realizacja zajęć- terapii metodą Integracji Sensorycznej, realizatorzy - 2 terapeutów w SP Bysław i Lubiewo – 126 h),
- c) realizacja programów profilaktyki w szkołach na terenie gminy:
- działania profilaktyczne w SP w Lubiewie „Apetyt na zdrowie” kl. 0-III,
  - działania profilaktyczne w SP w Bysławiu kl. I-VIII,
  - program profilaktyczny w SP w Bysławiu „Czy wiesz, że...?” kl. VI, program z zakresu profilaktyki uzależnień – pierwsza pomoc, „Pandemia - radzę sobie!”,
  - Szkolny Dzień Profilaktyczny w SP w Lubiewie: „Wolni od uzależnień!” – kl. IV-VIII; „Sportowa sobota”,
- d) propagowanie pozytywnych wzorców przez wspieranie imprez i akcji promujących trzeźwy styl życia
- dofinansowanie projektu „W świecie nauki” dla dzieci i młodzieży w świetlicach wiejskich,
  - dofinansowanie zajęć szachowych, korekcyjnych, biofeedback - terapii dzieci z zaburzeniami koncentracji, stanami lękowymi, depresją, nadpobudliwością, padaczką, zaburzeniami autystycznymi czy niską odpornością na stres.
- e) tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych - z powodu pandemii brak wyjazdu na kolonie, dofinansowanie wyjazdów profilaktycznych dla każdej klasy ze SP w Bysławiu i Lubiewie;
- f) opracowanie przez uczniów plakatów, ankiet i rozpropagowanie ich wśród społeczności Szkół Podstawowych w Lubiewie i Bysławiu, rodziców uczniów;
Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży
- kolonie parafialne – wyjazd do Chmielna ok. 40 dzieci i młodzieży.

2022

- a) realizacja programów profilaktycznych „Spójrz inaczej” dla dzieci i rodziców w Szkole Podstawowej w Lubiewie i Bysławiu (7 nauczycieli przeprowadziło 154 h);
- b) prowadzenie integracji sensorycznej (realizacja zajęć- terapii metodą Integracji Sensorycznej, realizatorzy - 2 terapeutów w SP Bysław i Lubiewo – 69 h),
- c) realizacja programów profilaktyki w szkołach na terenie gminy:
- program profilaktyczny „Masz moc – mów nie narkotekom” kl. IV -VIII Bysław,
  - program profilaktyczny „Dbaj o zdrowie!” kl. 0-III Lubiewo,
  - „Przystań – Warsztaty dla duszy” spotkania młodzieży diecezji pelplińskiej w Pelplinie – 34 osoby,
  - program profilaktyczny „Ruch to zdrowie”,
  - wstęp na program profilaktyczny „Trzeźwość na co dzień” w ramach widowiska artystycznego „Wygraj szansę” w Bydgoszczy,
  - Szkolny Dzień Profilaktyczny w SP w Lubiewie: „Jestem wolny – nie uzależniam się” – kl. IV-VIII;
- d) propagowanie pozytywnych wzorców przez wspieranie imprez i akcji promujących trzeźwy styl życia:
- dofinansowanie projektu „Kreatywni w działaniu” w świetlicach wiejskich,
  - dofinansowanie zajęć szachowych, korekcyjnych, biofeedback - terapii dzieci z zaburzeniami koncentracji, stanami lękowymi, depresją, nadpobudliwością, padaczką, zaburzeniami autystycznymi czy niską odpornością na stres.
- e) tworzenie alternatywnych sposobów spędzania czasu wolnego dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych - z powodu pandemii brak wyjazdu na kolonie, dofinansowanie wyjazdów profilaktycznych dla każdej klasy ze SP w Bysławiu i Lubiewie;
- f) opracowanie przez uczniów plakatów, ankiet i rozpropagowanie ich wśród społeczności Szkół Podstawowych w Lubiewie i Bysławiu, rodziców uczniów;
- Organizacja wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży:
- wstęp do pompolandii, placu zabaw, kręgielni.

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Lubiewo

W związku z realizacją działań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie w Gminie Lubiewo funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego działającego w Gminie Lubiewo wchodzi przedstawiciele: Gminnej Komisji

Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Oświaty, Ochrony zdrowia, Organizacji Pozarządowej, Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej.

Główne zadania realizowane z rodzinami współpracującymi z grupami roboczymi:

- Monitoring pracownika socjalnego.
- Monitoring dzielnicowego.
- Nadzór pedagoga szkolnego.
- Kierowanie do psychologa/terapeuty/na leczenie odwykowe.
- Systematyczna Współpraca z Asystentem rodziny.
- Kierowanie wniosków o wgląd w sytuację dzieci do Sądu Rodzinnego.
- Zawiadomienia do prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.
- Współpraca z Kuratorem społecznym i zawodowym.
- Rozmowy motywujące, wspierające, mobilizujące.

Pracownicy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie oraz członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego co roku biorą udział w szkoleniach i konferencjach o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Do celów i zadań ZI należy m.in.:

- pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu problemów,
- podejmowanie działań interwencyjnych i pomocowych,
- współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemów i przeciwdziałaniu przemocy,
- integrowanie i koordynowanie działań służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą mających na celu zapobieganie temu zjawisku,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościowych udzielania pomocy w środowisku,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc.

W latach 2020 - 2022 do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego łącznie wpłynęło 29 Niebieskich Kart w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie. Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup roboczych w przeciągu trzech lat współpracowali z 29 rodzinami z terenu Gminy Lubiewo.

Tabela nr 2. Liczba wszczętych i zakończonych procedur Niebieska Karta w latach 2020 – 2022 w Gminie Lubiewo

Rok	2020	2021	I – X 2022	Razem
Liczba wszczętych procedur NK	14	7	8	29
Liczba zamkniętych procedur NK	8	7	5	20

Źródło: Opracowanie własnych na podstawie sprawozdań ZI/GOPS w Lubiewie

W latach 2020 - 2022 zakończono 20 procedur NK. Jak wynika z przedstawionej tabeli najwięcej NK wpłynęło do Przewodniczącego Zespołu w roku 2020. W tym samym roku zamknięto też najwięcej procedur NK.

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę procedur NK wszczętych przez przedstawicieli poszczególnych instytucji.

Tabela nr 3. Liczba NK wszczętych przez przedstawicieli uprawnionych instytucji w Gminie Lubiewo w latach 2020 – 2022

Rok	2020	2021	I -X 2022
Instytucje			
Pomoc społeczna	3	4	2
Policja	11	3	6
Służba zdrowia	0	0	0
Oświata	0	0	0
GKRPA	0	0	0
Razem	14	7	8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ZI

Jak obrazuje tabela procedurę Niebieska Karta w Gminie Lubiewo najczęściej inicjuje policja i pomoc społeczna.

W czasie trwania pandemii COVID 19 pracownicy GOPS informowali osoby zagrożone przemocą w rodzinie o możliwości skorzystania ze wsparcia w ramach dostępnych, dyskretnych środków np. Aplikacja na telefon „Twój Parasol”, Ogólnopolski telefon dla ofiar przemocy w rodzinie „Niebieska Linia” – 800 120 002 – czynny całą dobę.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie brał udział w Międzynarodowej kampanii „16 dni akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć”. Kampania ta ma na celu wyeliminowanie wszelkich form przemocy ze względu na płeć. Na kampanię wybrano dni pomiędzy 25 listopada (Międzynarodowym Dniem Przeciw Przemocy Wobec Kobiet) a 10 grudnia (Międzynarodowym Dniem Praw Człowieka). Wybór tych dat to symboliczne podkreślenie, że prawa kobiet są niezbywalną i integralną częścią praw człowieka, a przemoc wobec kobiet jest łamaniem tych praw.

W związku z udziałem w kampanii w okresie od 25.11.2021 r. do 10.12.2021 r. na stronie internetowej GOPS www.gopslubiewo.pl w aktualnościach oraz zakładce 16 dni przeciwko przemocy – 2021 zamieszczaliśmy informacje, artykuły oraz filmiki na temat zjawiska przemocy w rodzinie oraz gdzie szukać pomocy.

W dniu 02.12.2021 r. w ramach w/w kampanii odbyło szkolenie warsztatowe pt. „ Dziecko krzywdzone – pomoc dziecku i rodzinie” dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup roboczych.

W ramach Gminnego Programu Wspierania Rodziny, w dniu 07.12.2021 r. tut. OPS zorganizował szkolenie edukacyjno - warsztatowe z psychologiem pt. „ Jak relacje w rodzinie wpływają na dziecko”. Adresatami szkolenia były rodziny współpracujące z tut. OPS. Tematyka szkolenia wpisywała się także w kampanię Dni Bez Przemocy.

W szkołach na terenie Gminy Lubiewo w latach 2020 – 2022 wśród uczniów miały miejsce zachowania mające znamiona przemocy psychicznej i/lub fizycznej.

Szkoła Podstawowa w Bysławiu

Po analizie dokumentacji szkolnej z lat 2020 – 2022 na terenie szkoły doszło do:

- 17 bójek i 39 sytuacji, w których doszło do agresji słownej, w której nauczyciele, pedagog pełnił rolę mediatora,
- 9 zdarzeń, w których wystąpiły ataki hejterskie między uczniami (cyberprzemoc).

Okres poddany analizie przypada częściowo na czas pandemii. Uczniowie przebywając w domach nie mieli okazji do stwarzania sytuacji przemocowych.

Z analizy dokumentów szkolnych wynika, iż w okresie 2020 - 2022 nasilił się spadek motywacji do pracy wśród uczniów. Zaczęły się pojawiać symptomy depresyjne. Rodzice korzystali ze wsparcia pedagoga oraz psychologów. Szkoła kontaktowała się z rodzicami, aby ustalić przyczyny nieobecności uczniów na lekcjach. Odbywały się spotkania trójstronne – rodzic, uczeń, pedagog-dyrektor.

Rok szkolny 2021/2022 należał do bardzo trudnych w czasie powrotu do normalnego funkcjonowania. Nauczyciele podkreślali, że „uczono się” od nowa nawiązywać poprawne relacje.

W latach 2020-2022 zauważano lekki wzrost ataków przemocy, ale obecność psychologa w szkole pozwoliła na bardzo szybkie udzielanie pomocy uczniom, wyciszenie emocji oraz wsparcie uczniów.

Szkoła Podstawowa w Lubiewie

Po analizie dokumentacji szkolnej **w roku 2021** na terenie Szkoły Podstawowej w Lubiewie miały miejsce następujące sytuacje związane z niewłaściwym zachowaniem uczniów:

- agresja słowna (wulgaryzmy, przezywanie, ośmieszanie) 35 sytuacji,
- agresja fizyczna - 17 sytuacji,
- cyberprzemoc – 3 sytuacje.

W ramach działań profilaktycznych przeprowadzony został konkurs profilaktyczny dla uczniów klas 0-III pt. „Przepis na zdrowie” oraz dla uczniów klas IV-VIII wiersz/rymowanekę o tematyce uzależnienia od alkoholu, papierosów, narkotyków, Internetu, telefonu. Zorganizowane zostało spotkanie z dzielnicowym PP Cekcyn dla uczniów kl. 0-III pod hasłem „Bezpieczne wakacje”. Zaplanowane działania dla klas przeprowadzone zostały jesienią z uwagi na wcześniejsze obostrzenia spowodowane COVID 19. Wówczas odbył się koncert profilaktyczny dla całej społeczności szkolnej, zajęcia z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej, warsztaty ze specjalistami dotyczące radzenia sobie ze stresem, emocjami, uzależnieniem od Internetu i gier komputerowych. Najmłodszy wzięli udział w zabawach integracyjnych z elementami profilaktyki poprowadzonych przez terapeutów oraz policyjnym pokazie umiejętności psa patrolowo-tropiącego.

W roku 2022 (do czerwca) na terenie szkoły doszło do:

- 20 aktów agresji słownych (wulgaryzmy, przezywanie, ośmieszanie)
- 12 aktów agresji fizycznych,
- 2 aktów cyberprzemocy.

Obserwacje zachowań oraz analiza uwag w dzienniku elektronicznym wskazują tendencję spadkową przejawów przemocy wśród uczniów naszej szkoły, niż w latach ubiegłych. W minionym roku szkolnym na terenie szkoły nie pojawiły się też sytuacje wymagające powiadomienia Sądu Rodzinnego.

Dyrekcja, nauczyciele, pedagog podejmują liczne działania mające na celu zapobieganie uzależnieniom, agresji, przemocy.

Uczniowie uczestniczyli w szeregu działań profilaktycznych (godziny wychowawcze poświęcone profilaktyce uzależnień, agresji, przemocy, realizacja programów profilaktycznych we współpracy z GKRPA w Lubiewie, Sanepidem w Tucholi, zajęcia „Spójrz inaczej”, zajęcia rozwijające kompetencje emocjonalno – społeczne).

Podczas szkolnego dnia profilaktyki odbyły się spotkania z nadkom. Moniką Hermann z Komendy Wojewódzkiej Policji w Bydgoszczy z zakresu odpowiedzialności karnej nieletnich, przemocy rówieśniczej i cyberprzemocy. Przeprowadzone zostały zajęcia i warsztaty z psychoterapeutami. Zarówno

uczniowie jak i rodzice mogą korzystać z konsultacji psychologicznych na terenie szkoły.

Szkoła podejmuje również liczne działania zapobiegające lub minimalizujące problemy wychowawcze poprzez: pedagogizację rodziców, wizyty domowe, liczne spotkania z rodzicami. Szkoła współpracuje z kuratorami zawodowymi, pracownikami GOPS w Lubiewie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Tucholi, Posterunkiem Policji w Cekcynie, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Tucholi. Ponadto pedagog systematycznie uczestniczy w pracach Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Szkoła Podstawowa w Klonowie

Dyrektor Szkoły Podstawowej w Klonowie Pani Honorata Szanecka poinformowała, że w/w w latach 2020-2022 nie odnotowano aktów przemocy fizycznej, ani psychicznej. Zauważa się drobne sprzeczki między uczniami, jednak takie konflikty są na bieżąco wyjaśniane oraz wdrażane zostają pogadanki oraz zajęcia o charakterze terapeutycznym.

Posterunek Policji w Cekcynie

Liczba interwencji domowych w związku z podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Rodzaj interwencji w Gminie Lubiewo	2020	2021	2022 (do czerwca)
Interwencje dotyczące przemocy w rodzinie	11	4	3
Liczba pokrzywdzonych:	11	4	3
kobiet	10	4	3
mężczyzn	1	0	0
nieletnich	0	0	0
Liczba sprawców:	11	4	3
kobiet	0	0	0
mężczyzn	11	4	3
nieletnich	0	0	0
Liczba sprawców pod wpływem alkoholu:	3	3	3
kobiet	0	0	0
mężczyzn	3	3	3
nieletnich	0	0	0

Pracownicy Posterunku Policji w Cekcynie informowali społeczeństwo o:

- Międzynarodowym Dniu Ofiar Przestępstw, który przypada 22 lutego, gdzie w każdej komórce organizacyjnej Policji pełnią dyżury wytypowani funkcjonariusze pionu kryminalnego, podczas którego służą kompleksowym doradztwem z zakresie spraw Kodeksu Wykroczeń jak i Kodeksu Karnego oraz udzielaniu porad związanych z funkcjonowaniem rodziny, jak i współżycia w społeczeństwie.
  - Międzynarodowym Dniu Rodzin ustanowionym przez ONZ przypadającym na 15 maja, którego celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat problemów rodziny (dyżur kierownika lub dzielnicowego w jednostce organizacyjnej Policji).
  - cotygodniowo w poniedziałki w PP Cekcyn pełnione są dyżury, w ramach których funkcjonariusze obsługują przybyłych petentów z różnego typu problemami.
  - możliwości zainstalowania aplikacji mobilnej „Moja Komenda”, dzięki której w intuicyjny sposób można uzyskać numer kontaktowy, adres e-mail jak i dane dzielnicowego.
  - Policyjnym Telefonie Zaufania dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie czynnym w dni robocze od 9.30 – 15.30 pod numerem 800 120 226 obsługiwanym przez policjantów z Biura Prewencji Komendy Głównej Policji.
- Policjanci podczas interwencji domowych edukowali rodziców na temat negatywnych skutków awantur, które mają wpływ na stan emocjonalny u dzieci. Funkcjonariusze policji zarówno podczas podejmowanych kontroli rodzin objętych procedurą Niebieska Karta oraz ustawowych zadań wykonanych przez dzielnicowych informowali sprawców przemocy o konsekwencjach prawnych wynikających z art. 207 KK, oraz możliwości udzielania wsparcia ofiarom zarówno przez powołane do tego z mocy ustawy instytucje i organizacje pozarządowe.

II. Cele programu

Celem Programu jest:

- 1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Lubiewo,
- 2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie,
- 3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiarom przemocy w rodzinie,

Cele ogólne będą realizowane przez:

- 1) budowanie lokalnego systemu przeciwdziałania przemocy,
- 2) diagnozowanie zjawiska przemocy na terenie Gminy Lubiewo,
- 3) podnoszenie kompetencji służb i instytucji w zakresie przemocy w rodzinie,

- 4) udzielanie pomocy ofiarom przemocy w rodzinie,
- 5) oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie,

III. Założenia Programu

Realizacja celów Programu zakłada:

- 1) uwrażliwienie społeczności lokalnej na problem przemocy w rodzinie,
- 2) promowanie modelu rodziny wolnego od przemocy,
- 3) edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy w rodzinie,
- 4) działania interdyscyplinarne w zakresie przeciwdziałania przemocy.

IV. Program jest spójny z Programami:

- Krajowym Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Powiatowym Programem Rozwoju Pieczy Zastępczej,
- Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Lubiewo,

Program będzie realizowany w oparciu o następujące akty prawne:

- ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 poz. 1249).
- ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2021 poz. 2268 ze zm.).
- ustawę z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2021 poz. 1119, 2469, z 2022 r. poz. 24, 218, 1700).
- ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz.U. z 2022 r. poz. 447,1700).
- ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodek rodzinny i opiekuńczy (Dz. U z 2020 poz. 1359).
- ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks postępowania karnego (Dz. U z 2022 poz.1375, 1855).

V. Zasoby Gminy Lubiewo w zakresie realizacji Programu:

1. Zasoby ludzkie — specjaliści z różnych dziedzin.
2. Zasoby instytucjonalne — instytucje i organizacje zajmujące się problemem przemocy w rodzinie oraz instytucje i organizacje pełniące funkcję wspierającą:
  - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie,
  - Posterunek Policji w Cekcynie,

	<p>rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie – skład ustalany w zależności od potrzeb,</p> <p>b) diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,</p> <p>c) opracowywanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach,</p> <p>d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach oraz możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym,</p> <p>e) monitorowanie sytuacji rodzin dotkniętych przemocą,</p> <p>f) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,</p> <p>g) podejmowanie działań prewencyjnych w środowiskach zagrożonych przemocą,</p> <p>h) inicjonowanie interwencji w środowiskach</p>	<p>i w Bysławiu,</p> <p>- przedstawici ele Posterunku Policji w Cekcynie,</p> <p>- przedstawici ele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi,</p> <p>- przedstawici ele Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie,</p> <p>- przedstawici ele Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Lubiewie,</p> <p>- przedstawici ele Organizacji Pozarządowych na terenie Gminy Lubiewo,</p>		<p>powołanych grup roboczych,</p> <p>- liczba osób, którym udzielono pomocy w wyniku podejrzenia zaistnienia przemocy w rodzinie,</p> <p>- karty pracy socjalnej,</p> <p>- protokoły ze spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych,</p> <p>- dokumentacja ZI,</p> <p>- sprawozdania,</p>
--	--	--	--	---

	dotkniętych przemocą,			
Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Termin: 2023- 2025	<ul style="list-style-type: none"> - Izolowanie sprawców od ofiar. - Udzielanie informacji oraz motywowanie i kierowanie sprawców przemocy w rodzinie do wzięcia udziału w programach korekcyjno – edukacyjnych realizowanych w powiecie tucholskim. - Przeprowadzanie rozmów z osobami nadużywającymi alkoholu, stosującymi przemoc. - Kierowanie wniosków do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie i do Sądu Rejonowego w Tucholi o obowiązek podjęcia leczenia odwykowego w związku z nadużywaniem alkoholu. - Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w Tucholi o wgląd w sytuację dziecka / rodziny. 	<ul style="list-style-type: none"> -Punkt Pomocy Rodzinie w Lubiewie i w Bysławiu, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie, - Posterunek Policji w Cekcynie, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubiewie, - Przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi, - Przedstawiciele Organizacji Pozarządowych na terenie Gminy Lubiewo, 	<ul style="list-style-type: none"> - ofiary przemocy, - sprawcy przemocy, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie, - Posterunek Policji w Cekcynie, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubiewie, - Przedstawiciele Organizacji Pozarządowych na terenie gminy Lubiewo, 	<ul style="list-style-type: none"> - liczba sprawców przemocy, którzy wzięli udział w programie korekcyjno – edukacyjnym, - liczba wniosków do GKRPA o podjęcie leczenia z alkoholizmu, - liczba wniosków do Sądu o podjęcie leczenia z alkoholizmu, - liczba wniosków do Sądu o wgląd w sytuację dziecka/ rodziny, - liczba zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Tucholi o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy, - karty pracy socjalnej,

	- Kierowanie zawiadomień do Prokuratury Rejonowej w Tucholi o podejrzeniu popełnienia przestępstwa przemocy.			
Zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Termin: 2023 - 2025	- Prowadzenie działań informacyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy: a) udzielanie informacji dotyczącej bezpiecznego schronienia osobom dotkniętym przemocą w specjalistycznych ośrodkach wsparcia, b) udzielanie informacji na temat pozyskania zaświadczenia lekarskiego, c) udzielanie informacji na temat praw osób będących ofiarami przemocy, d) udzielanie informacji sprawcom przemocy na temat programów korekcyjno – edukacyjnych, e) rozpowszechnianie telefonu zaufania	-Punkt Pomocy Rodzinie w Lubiewie i w Bysławiu, - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie, - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lubiewie, - Posterunek Policji w Cekcynie, - Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubiewie, - Przedstawiciele Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi, - Przedstawiciele Organizacji	- społeczność lokalna - ofiary przemocy - sprawcy przemocy	- liczba wypełnionych „Niebieskich kart”, - karty pracy socjalnej, - liczba osób i rodzin korzystających z Punktu Pomocy Rodzinie w Lubiewie i w Bysławiu, - liczba osób (w tym dzieci) korzystających z porad psychologa rodzinnego, - liczba osób, które skorzystały z porady prawnej, - liczba osób, które przebywały w Specjalistycznym Ośrodku Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, - liczba rodzin współpracujących z asystentem rodziny,

	<p>„Niebieska Linia” „Pomarańczowa Linia” - Prowadzenie działań interwencyjnych w zakresie przeciwdziałania przemocy: a) podejmowanie działań interwencyjnych w oparciu o procedurę „Niebieskiej Karty”, b) przekazywanie informacji o podejmowanych działaniach przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego, c) kierowanie rodzin dotkniętych przemocą do Punktu Konsultacyjnego w Lubiewie i w Bysławiu, d) kierowanie dzieci i rodziców do psychologa rodzinnego, e) pomoc prawna dla rodzin dotkniętych przemocą, f) wsparcie asystenta rodziny.</p> <p>- Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w</p>	<p>Pozarządowych na terenie Gminy Lubiewo - Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi</p>		
--	---	---	--	--

	ośrodkach wsparcia.			
--	------------------------	--	--	--

Monitorowanie.

Monitorowanie realizacji Programu odbywać się będzie w oparciu o sprawozdawczość podmiotów zaangażowanych w jego realizację. Sprawozdania z realizacji Programu podmioty składają do dnia 31 stycznia każdego roku do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie.

Sprawozdawczość.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie do dnia 31 marca każdego roku przedłoży Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji Programu.

Finansowanie Programu.

Program będzie finansowany ze środków budżetu Gminy Lubiewo.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust.2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Mając na uwadze zakres obowiązków spoczywających na samorządzie gminnym zasadne jest przyjęcie przedstawionego projektu uchwały.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak